

HAAPAJÄRVEN KAUPUNKI
PERUSOPETUKSEN LAATU 2021 – 2023

Keväällä 2020 Haapajärven kaupungin perusopetuksen laatutyö on käynnistetty suunnittelulla. Varsinaiseen työskentelyyn syksyllä 2020 on osallistunut koko perusopetuksen opetus- ja kasvatushenkilöstö. Taustana laatutyölle keväällä ja syksyllä 2020 on ollut Kärämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven kanssa yhteinen kaupungin Laatukäsikirja 2012 – 2016, Opetus- ja kulttuuriministeriön Perusopetuksen laatukriteerit sekä Haapajärven kaupungin Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia 2021.

Tavoitteen prosessissa on ollut löytää tietoon perustuva kehittämistarve. Henkilöstön työskentelyn pohjalta opetuksen ja kasvatuksen laatutavoitteeksi on noussut jokaisen Haapajärven perusopetuksen oppilaan oppiminen, työskentely ja käyttäytyminen. Tarkasteltaessa näitä sekä oppilaan kasvua, kehitystä ja hyvinvointia Opetus- ja kulttuuriministeriön laatukriteereiden valossa Haapajärven perusopetuksen laatutyön avainkehittämiskohde vuosille 2021 – 2023 on

oppilaan ehyt koulupolku

Haapajärven perusopetuksen laatutyö on toiminnallinen prosessi, jossa yhdistyy käytäntö ja teoria: oppilaan yksilölliset tarpeet ja sivistyksen järjestelmä. Laatutyössä on tavoitteena kehittää sekä oppilaan ehyttä koulupolkuja että yhteisöllistä toimintakulttuuria. Tässä kehittämistyössä laatu syntyy jokaisen opetushenkilön arkisessa työskentelyssä ja samalla tämä kouluarki kuvaa koko perusopetuksen laatua.

Varsinainen laadun ohjaus toteutuu yksikön esimiehen ohjeistaessa ja määrätessä toimintatavoista sekä ohjatessa mm. resursseja oppilaan ehyen koulupolun totuttamiseksi. Kaikkien koulujen tulee kirjata laadun kehittämisen tavoitteet lukuvuosisuunnitelmaan syksyllä 2021 ja 2022 sekä arvioida tavoitteiden saavuttaminen lukuvuoden päättyessä. Opetuksen järjestäjä kokoaa koulujen toimintakertomuksista koko perusopetuksen laadun kehittämisen kuvauksen.

Tämä asiakirja on tehty mahdollisimman yksinkertaiseksi ja helposti silmäiltäväksi. Jokaista Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittämää laatukriteeriä (13 kpl) on kuvattu lyhyellä *kursivoidulla tiivistelmällä*, jonka jälkeen on Haapajärven kaupungin perusopetuksen laatutyön kehittämisen painopisteet lukuvuosille 2021 - 2023.

Lukuvuosien 2021 – 2023 jälkeen prosessi jatkuu siten, että keväällä 2023 Haapajärven kaupungin perusopetuksen laadun kehittämiseksi valitaan uusi laadun kehittämisen painopiste lukuvuosille 2023 – 2025 mm. tämän laatujakson arvioinnin sekä mahdollisten muiden selvitysten perusteella.

JOHTAMINEN

Opetustoimen ja johdon tehtävänä on edistää perustehtävän toteutumista sekä luoda hyvät ja tasapuoliset edellytykset kasvattamiselle ja opettamiselle. Johtamisessa keskeistä on mm. kehittää pedagogiikkaan suuntaavaa johtamista ja koko yhteisön osaamista sekä vahvistaa arvotietoisuutta, selkeyttää tavoitteita ja toteuttaa yhteistä kehittämissuuntaa. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- turvallisuusasioista huolehtiminen
- tiedottamisen ja työnantajan järjestämään täydennyskoulutuksen kehittäminen

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön muodostavat rehtori/koulun johtaja, opetus- ja kasvatushenkilöstö sekä opetuksen ja kasvatuksen tukipalveluissa työskentelevä henkilöstö. Yksikön tarpeiden mukainen, kelpoinen henkilöstö mahdollistaa opetussuunnitelman mukaisen kasvatuksen ja opetuksen sekä eri ammattiryhmien välisen yhteistyön. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- oman toimen/työnkuvan mukaiseen perustehtävään keskittyminen
- oman yksikön työhyvinvoinnin edistäminen

TALOUDELLISET RESURSSIT

Kasvatusta ja opetusta ohjataan lainsäädännön, opetussuunnitelman, arvioinnin sekä rahoitusjärjestelmän avulla. Haapajärven kaupunki ja sivistyspalvelut vastaavat siitä, että perusopetuksen käytännön järjestelyt ovat lainsäädännön mukaisia. Oppilaalla on opetuksen lisäksi oikeus mm. oppilashuoltoon ja turvalliseen oppimisympäristöön. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- resurssien puitteissa kehitetään kaupungin strategian mukaisia painopistealueita
 - o kestävä kehitys
 - o hiilineutraalius (HINKU)

ARVIOINTI

Kasvatuksen ja koulutuksen arviointijärjestelmän tavoitteena on tuottaa tietoa päätöksenteon ja kehittämisen pohjaksi. Arviointijärjestelmän perusta on itsearviointissa, jota tukee esim. kansalliset seuranta-arvioinnit ja arvioinnin eettiset periaatteet. Arviointiin kuuluu myös oppilasarviointi, jonka tulee olla monipuolista. Koulun tulee tiedottaa oppilaille ja huoltajille arviointiperusteista. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- henkilöstön arviointiosaamisen vahvistaminen
- varmistetaan jokaisen oppilaan ehyt koulupolku luomalla koko perusopetukseen yhteiset kirjaamiskäytännöt

OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN

Opetussuunnitelma on strateginen pedagoginen asiakirja, jonka kautta koulujen toiminta liittyy opetuksen järjestäjän muuhun toimintaan ja kehittämiseen. Opetussuunnitelmaa kehitetään ja se perustuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin sekä Haapajärven kaupungin lapsia ja nuoria sekä kasvatus- ja opetusta koskeviin päätöksiin ja linjauksiin. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- perustehtävään keskittyminen opetussuunnitelman mukaisen laadukkaan opetuksen ja tuen varmistamiseksi jokaiselle oppilaalle
- lukuvuoden alkaessa lapsen opettaja huolehtii, että oppilas ja koti tietävät vuosiluokan tavoitteet ja oppimisen kriteerit

OPETUS JA OPETUSJÄRJESTELYT

Koululla on kasvatus- ja opetustehtävät, joissa tulee ottaa huomioon lapsen aiempina vuosina saamat valmiudet. Opiskelutaitoja ja oman toiminnan ohjausta sekä oppimishalua, itseluottamista ja monipuolisia työskentelytaitoja vahvistetaan koko peruskoulun ajan oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Rehtorille opetussuunnitelma on pedagogisen johtamisen keskeisin työkalu ja henkilöstölle se on omien työtavoitteiden perusta. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- panostetaan yhdessä tekemiseen sekä pedagogiikassa että hyvinvoinnissa
- yhteisen dokumentaatiokäytännön luominen ja vakiinnuttaminen

OPPIMISEN, KASVUN JA HYVINVOINNIN TUKEA

Laadukas perusopetus sekä kasvun ja oppimisen yleinen ja tehostettu tuki ehkäisevät erityisen tuen tarpeen syntymistä. Painopisteen tulee olla suunnitelmallisessa tuen antamisessa sekä ennaltaehkäisevässä työssä. Tähän työhön liittyy olennaisesti moniammatillinen oppilashuoltotyö, joka on luottamuksellista, suunnitelmallista ja avointa vuorovaikutusta eri ammattiryhmien kesken. Oppilaan ohjausta antavat kaikki oppilasta opettavat ja siihen kuuluu mm. opiskelutaitojen opettaminen sekä erilaisissa vaikeuksissa auttaminen. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- nivelvaihteyden kehittäminen yhtenäiseksi koko perusopetuksessa
- suunnitelmallinen yhteistyö kodin kanssa lapsen oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseksi

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen itseä koskeviin asioihin edistää lasten ja nuorten kasvamista aktiivisiksi kansalaisiksi. Koulussa luodaan ja kehitetään toimintakulttuuri, joka kannustaa toimijuuteen. Osallisuus, tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kulttuuritietoisuus ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Kouluarjessa osallisuutta tuetaan kasvatus- ja opetustilanteissa opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Oppilaiden sekä kasvatus- ja opetushenkilöstön välistä vuorovaikutusta tuetaan mm. riittävän pienillä opetusryhmillä, vuorovaikutteisilla kasvatus- ja opetusmenetelmillä ja oppilaskuntatoiminnalla. Tarvittaessa toiminnan suunnitteluun ja organisoitintiin otetaan mukaan koulun ulkopuolisia tahoja. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealue 2021 – 2023:

- ihmisoikeus- ja demokratiakasvatusosaamisen vahvistaminen

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

Toimiva, toista arvostava ja lähtökohdiltaan myönteinen koulun ja kodin yhteistyö on keskeinen lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja oppimisen tuki. Yhteistyössä käytetään lapsen ja kodin tarpeita palvelevia toimintamuotoja ja sitä tehdään sekä yksilö- että yhteisötasolla. Yhteisötasolla huoltajat ovat mukana kehittämässä koulun toimintaa. Rehtori/koulun johtaja vastaa yhteistyön johtamisesta ja koordinoinnista. Vanhemmat ovat tervetulleita tutustumaan lapsensa kouluarkeen. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealue 2021 – 2023:

- opetussuunnitelman mukaisen arviointiperusteiden tekeminen kodoille entistä tutummaksi jokaisen lukuvuoden alkaessa

FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluu koulun tilat, välineet ja oppimateriaalit sekä rakennettu lähiympäristö ja ympäröivä luonto. Toimiva ympäristö edistää koulun tavoitteita ja vaikuttaa koulussa viihtymiseen. Opetuksen järjestäjä huolehtii tarvittavien tahojen kanssa tilojen ajanmukaisuudesta, kunnossapidosta ja korjauksista. Tieto- ja viestintätekniset ratkaisut ja sähköiset oppimisympäristöt tukevat monipuolista oppimista. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- hankinnoissa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet
- tilojen ajanmukaisuus, korjaukset ja kunnossapito: tiivistetään yhteistyötä opetuksen järjestäjän, yksiköiden ja tilojen kunnossapidosta vastaavan teknisen toimen välillä

OPPIMISYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS

Oppilailla on oikeus turvalliseen kasvu- ja oppimisympäristöön. Jokaisen oppilaalla on oikeus kokea kuuluvansa turvallisesti koko koulun ja luokan/ryhmän sosiaaliseen yhteisöön ja saada myönteistä palautetta. Koulussa turvallisuus rakentuu mm. aikuisten ja oppilaiden välisessä vuorovaikutuksessa. Kokemus hyvästä ihmissuhteesta kannustaa osallistumiseen, erilaisuuden hyväksymiseen ja vastuullisuuteen. Turvallisuuteen kuuluu myös tietoturvallisuus. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- aktiivinen turvallisuusasioiden tiedostaminen ja havaittujen puutteiden korjaaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- tiedostetaan positiivisen vuorovaikutuksen merkityksellisyys kaikessa toiminnassa

PERUSOPETUKSEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen koulunkäyntiä, oppimista ja sosiaalista kasvua ja kehitystä, vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee syrjäytymistä ja se on tarkoitettu pääsääntöisesti 1 – 2-luokkalaisille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille. Toiminnalla on erityinen luonne, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lapsen vapaa-ajalle. Lapselle tarjotaan kiireetön ja turvallinen ilmapiiri sekä laadukas ja monipuolinen ympäristö, jossa korostuvat mm. hyvät ihmissuhteet (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealueet 2021 – 2023:

- paikalliset ja muuttuvat tarpeet ja olosuhteet huomioiva pitäjänäinen ja suunnitelmallinen kehittäminen
- resurssien puitteissa työantajan järjestämästä täydennyskoulutuksesta huolehtiminen

KOULUN KERHOTOIMINTA

Koulun kerhotoiminta on työsuunnitelmassa määriteltyä perusopetusta tukevaa tavoitteellista toimintaa, jolla tuetaan oppilaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua ja kehitystä. Kerhotoiminta tarjoaa oppilaille monipuolista ja laadukasta vapaa-ajantoimintaa ja se voi parhaimmillaan olla oppilashuollollinen syrjäytymistä ehkäisevä tukimuoto. (OKM 2012:29.)

Haapajärven kaupungin perusopetuksen kehittämisen painopistealue 2021 – 2023:

- monipuolinen kerhotoiminta resurssien puitteissa